

2. Розглянемо «європейську концепцію» Черчілля. Саме Черчілль був автором і архітектором «Європейської концепції» Лондона.

У розпалі війни (1942 – початок 1943рр.) Черчілль висунув ідею створення «Ради Європи» (*Council of Europe*).

Після 1945 року Черчілль стає активним речником об'єднання Європи. Його виступи у Цюриху 1946 року, у Лондоні 1947 року і Гаазі 1948 року мали широкий резонанс у Західній Європі і у світі.

Власне у Лондоні 1947 року він започаткував «Об'єднаний європейський рух» (*United Europe Movement*), а 1949 року за його ініціативою виникла «Рада Європи» як асамблея для діалогу між парламентаристами.

В ті часи Черчілль часто говорив про «Сполучені Штати Європи», але в цю назву він мало вкладав конкретного змісту.

Саме у цій площині концепція Черчілля пересікалась із подібною концепцією де Голля, який теж висунув проект європейської єдності «від Атлантики до Уралу».

Генерал де Голль вимагав, щоб Франція стала лідером об'єднаної Європи; був переконаний, що політика Англії – це продовження політики, закріплення гегемонії Вашингтона в Європі.

До речі, спільним для Черчілля і де Голля було:

- загальні концептуальні формулювання і підкреслення *державної суверенності* їх країн.

В цілому, англійська – *черчіллівська* – європейська політика виглядала половинчатою, недостатньою, сирою у порівнянні з французькими європейськими планами *Жана Моне* - хресного батька Європейського співтовариства, *Роберта Шумана* – міністра закордонних справ Франції, *Рене Плевена* – французького прем'єра, які пропонували об'єднану Європу у

формі *наднаціональних економічних, міліарних і політичних інтегрованих систем.*

У 1955 року Англія включилася у формування Західноєвропейського союзу (*Western European Union*) – йшлося про конкретні оборонні цілі.

Переломним моментом в еволюції англійської європейської політики був Римський договір *березня 1957 року*, який створив Спільний ринок.

Англіїці погодилися з фактичним станом речей у зовнішній політиці і пішли за приповідкою: «*If you can't beat them join them*» (якщо не можеш їх перемогти, приєднуйся до них).

У січні 1973 року Великобританія остаточно вступила в Європейське співтовариство.